

## СИСТЕМА МЕНЕДЖМЕНТУ ЯКОСТІ У ШКІР'ЯНО-ВЗУТТЄВОМУ ВИРОБНИЦТВІ

*Анотація.* В статті розглянуто методичний підхід до змінювання динаміки якості на підприємствах за такими показниками: оцінювання якості продукції з боку споживачів на основі цільових соціологічних опитувань; рейтингове оцінювання якості продукції з боку представників торговельних підприємств; рейтингове оцінювання технічного і технологічного стану підприємства на основі експертних оцінок з боку фахівців.

**Ключові слова:** якість, система якості, розвиток ринку, динаміка й інтеграція економіки

Baydakova I.

## THE SYSTEM OF MANAGEMENT OF QUALITY IS IN SKINS-SHOES PRODUCTION

*Summary.* The methodical going is recommended near treason of dynamics of quality on enterprises on such indexes: an evaluation of quality of products is from the side of users on the basis of the having a special purpose sociological questioning; a rating evaluation of quality of products is from the side of representatives of point-of-sale enterprises; a rating evaluation of the technical and technological state of enterprise is on the basis of expert estimations from the side of specialists.

**Keywords:** quality, system of quality, market, loud speaker, development and integration of economy

### 1. Вступ

Сучасні складні економічні та політичні процеси в Україні не дозволяють вітчизняним підприємствам у повній мірі боротися за розширення внутрішнього та зовнішнього ринку збуту, і одною з причин такого становища є недостатньо висока якість товарів.

Основою конкурентоспроможності підприємств в Україні в умовах переходу до ринкових відносин все більше виступає якість товарів, тому правильно обрана стратегія управління якістю товарів дозволить забезпечити ефективний розвиток підприємства і підвищення його конкурентоспроможності.

Існують дві загальні цілі для розробки та впровадження систем управління якістю товарів. Перша направлена на поліпшення, впорядкування, оптимізацію роботи підприємства, забезпечення його дієздатності, конкурентоспроможності його товарів, підвищення ефективності виробництва. Друга загальна мета розробки – продемонструвати споживачеві, що підприємство може стабільно випускати продукцію заданого рівня якості, таку, що задовольняє всі його вимоги.

Концепція національної політики України у сфері якості має відображати загальне уявлення про місце та роль якості в забезпеченні національних інтересів України, а також систему поглядів щодо мети, напрямків і принципів державного впливу на процеси поліпшення якості в різних її проявах. До головних факторів поліпшення якості, а також постійного вдосконалення підприємств і організацій України доцільно віднести належні умови та рівень

життя громадян, зміцнення економічного потенціалу держави, збереження та відновлення її навколишнього середовища і формування іміджу України на міжнародному рівні.

Реалізація національної політики у сфері якості має здійснюватися з урахуванням стану розвитку вітчизняного ринку, а також динаміки інтеграції української економіки у світову, а національного ринку – у світовий.

Держава повинна сприяти входженню українських організацій та органів із сертифікації систем якості до міжнародних та регіональних союзів і угод, а також акредитації українських організацій із сертифікації за кордоном. Тому необхідно запровадити систему безперервної підготовки та перепідготовки спеціалістів у сфері якості, особливо на підприємствах шкіряно-взуттєвого виробництва.

### 2. Результати досліджень

В Україні раніше споживання взуття складало в середньому 3,8 пари на людину в рік.

Зараз в Україні середнє річне споживання взуття на людину складає 1,25 – 1,45 пари. Аналогічні дані для США – 5,9 пари, Франції – 5,6 пари, Австрії – 4,4 пари, Італії – 3,3, Польщі – 3,2, Чехії та Іспанії – по 2,8 пари [1,2].

Гіперінфляція залишила українські підприємства без оборотних коштів. Крім того, моделі, що пропонувалися на вітчизняних фабриках, значно відставали від вимог споживачів. Ось чому імпорту продукція швидко завоювала внутрішній ринок причому взуття завозилося переважно неофіційно.

Для того, щоб „вижити” деякі місцеві виробники взуття “пішли у підпілля”. Контрафактне взуття змогло конкурувати з контрабандним, за рахунок чого вітчизняні виробники все-таки змогли збільшити обсяги виробництва. Протягом останніх двох років нелегально виготовлене взуття відібрало половину ринку у нелегально ввезеного.

Іншим способом „виживання” для українських виробників стала робота із закордонними фірмами за давальницькими схемами. Так працювали переважно великі виробники з непоганим машинним парком і кваліфікованим персоналом [3,4]. Завдяки такій схемі роботи фабрики отримали нові технології, навчилися шити взуття, що відповідає західним вимогам. Тепер в Україні лише декілька взуттєвих підприємств ризикнули легально виробляти товар лише для внутрішнього ринку.

За оцінкою спеціалістів в Україні реалізується не менше 60 млн пар взуття на рік (враховуючи кліматичні умови), але і не більше 70 млн пар (враховуючи рівень доходів жителів).

В усіх галузях промисловості і сфері послуг у межах підвищення кваліфікації та фахівців з організації виробництва необхідно забезпечити вивчення основ управління (менеджменту) якістю. Доцільно передбачити необхідність опанування основ сучасного управління якістю керівниками та фахівцями вищої ланки.

Необхідно також розробити програму дій з підготовки та підвищення професійного рівня в галузі сучасного менеджменту якості для професорсько-викладацького складу навчальних закладів, які здійснюють підготовку фахівців з якості; організувати видання підручників, спеціальної літератури, журналів та інших матеріалів на тему системи якості.

Рух до якості і досконалості в Україні можна активізувати шляхом законодавчої та нормативної його підтримки. При цьому законодавчі та нормативні акти у сфері якості мають бути гармонізовані з відповідними міжнародними та європейськими актами з урахуванням передових досягнень вітчизняної науки і техніки.

З іншого боку, Україна повинна намагатися брати участь у розробці міжнародних норм, правил і стандартів, які потрібні для її економіки, що сприятиме просуванню нашої держави на європейський та світовий ринки. Держава повинна активно підтримувати та стимулювати ті підприємства й організації, які докладають зусиль до підвищення науково-технічного рівня виробництва і якості своїх товарів, а також до вдосконалення систем забезпечення якості й управління якістю. Щоб заручитися державною підтримкою, підприємствам доцільно залучати інвестиції, надавати кредити, здійснювати бюджетне фінансування через національні та державні програми.

Визначаючи підприємства та організації, яким буде надано державну допомогу, доцільно керуватися спроможністю їх протягом періоду надання державної підтримки забезпечити належний рівень якості та досконалості, що відповідає національним інтересам України. Національні, державні та регіональні цільові програми повинні включати чіткі завдання щодо забезпечення необхідного рівня якості товарів та послуг, а також створення на під-

приємствах сучасних ефективних систем управління якістю тощо.

Для підприємств та організацій, що освоюють та випускають конкурентоспроможну продукцію, а також виконують роботи, спрямовані на поліпшення якості в інтересах України, доцільно створювати відповідні правові, економічні, соціальні й організаційно-технічні умови, в тому числі впроваджувати пільгові кредитно-фінансовий і податковий режими, які б сприяли якнайшвидшому розв’язанню завдань щодо системи менеджменту якості (СМЯ).

Розробку і впровадження системи менеджменту якості (СМЯ) як проекту можна розділити на наступні проектні етапи: утворення організаційної структури і виділення інших необхідних ресурсів СМЯ; складання вимог до СМЯ; встановлення фактичного стану СМЯ; складання Комплексного плану проекту СМЯ; розробка документації СМЯ і виконання інших запланованих заходів; розробка Політики підприємства в галузі якості.

На основі аналізу існуючих підходів до класифікації витрат на якість, а також за результатами дослідження таких витрат на підприємствах з виробництва шкіри та шкіряного взуття необхідно уточнення структури витрат на якість, дати обґрунтовано доцільність їх диференціації на відповідні групи з огляду на функціональний зміст кожного з видів витрат: по-перше: витрати на створення програм зростання якості, планування якості, у тому числі на проектування і розроблення засобів для контролю і вимірювання якості; витрати на обслуговування і використання нового для підприємства вимірювального обладнання; витрати на забезпечення якості у постачальників; витрати на навчання персоналу у сфері якості, по-друге: витрати на виробничий та вихідний контроль, а також на лабораторні приймальні випробування сировини та інших інгредієнтів; витрати на контроль і випробування готової продукції, у т.ч. на обладнання і матеріали для контролю та випробувань, по-третє: витрати на перероблення продукції та інші витрати.

Організація обліку та аналізу витрат на якість у рамках запропонованої їх класифікації надає можливість підприємствам враховувати в повному обсязі їх сумарну величину, розробляти заходи з їх скорочення, оцінювати вплив динаміки таких витрат на показники якості продукції та обґрунтувати стратегічні напрями розвитку підприємств на основі вдосконалення систем управління якістю продукції.

### 3.Висновки

На основі узагальнення відомих підходів автором рекомендується наступний методичний підхід до змінювання динаміки якості на підприємствах за такими показниками: оцінювання якості продукції (шкіряного взуття) з боку споживачів на основі цільових соціологічних опитувань; рейтингове оцінювання якості продукції з боку представників торговельних підприємств (за швидкістю реалізації торговельної продукції); рейтингове оцінювання технічного і технологічного стану підприємства на основі експертних оцінок з боку фахівців.

## СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Павлова В. А. Конкурентоспроможність підприємства: оцінки та стратегія забезпечення / В. А. Павлова. – Донецьк : Видавництво ДУЕП, 2006. – 276 с.
2. Шинкаренко В. Г. Управління конкурентоспроможністю підприємств / В. Г. Шинкаренко, О. Н. Криворучко. – К.: Вид-во “Консультант”, 2003. – 164 с.

3. Товарознавство непродовольчих товарів / [Л. Г. Войнаш, Л. І. Байдакова, Д. І. Козьмич та ін.]. - К.: НМЦ «Укоопосвіта», 2004. – 532 с.

4. Воронов Н. Ф. Основные принципы и подходы к определению конкурентоспособности современной обуви / Н. Ф. Воронов // Кожевенно – обувная промышленность. – 2005. – № 1. – С. 23–24.

УДК 574: 621.928.4

Пелех Ю. А.

## ВИКОРИСТАННЯ ФІЛЬТРУВАЛЬНИХ ТЕРМОСТІЙКИХ НЕТКАНИХ МАТЕРІАЛІВ ДЛЯ ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ

*Анотація.* Проаналізовано вимоги, які висуваються до викидів промислових газів на території України. Обґрунтовано доцільність використання рукавних фільтрів з термостійких нетканних матеріалів для ефективного очищення вихідних газів на металургійних підприємствах.

*Ключові слова:* екологічна безпека, промислові викиди, рукавні фільтри

Peleh Y.

## THE USE OF THE FILTRATION HEAT-RESISTANT UNWOVEN MATERIALS IS FOR DEFENCE OF ENVIRONMENT

*Summary.* Requirements which are pulled out to the extras of shale-gases on territory of Ukraine are analysed. Expediency of the use of baghoses is reasonable from the heat-resistant unwoven materials for the effective cleaning of initial gases on metallurgical enterprises.

*Keywords:* ecological safety, industrial extras, baghoses

### 1. Вступ

У зв'язку із необхідністю покращення екологічної обстановки у країні все більшої актуальності набуває проблема розробки і освоєння нових фільтрувальних матеріалів для очистки газів та аерозолів. Надзвичайно важливим є правильний вибір фільтрувального матеріалу й умов фільтрації. В Україні до недавнього часу використовували у якості фільтрувальних матеріалів тканини із різних синтетичних волокон, але їм притаманний ряд недоліків, зокрема: вони мають гірші фільтрувальні характеристики, ніж неткані матеріали, завдяки рухливій структурі й наскрізним порам; тканини фільтрують поверхнею (шламова фільтрація), що призводить до швидкого закупорення наскрізних пор, а неткані матеріали мають тривимірну структуру всієї товщини, що забезпечує більш високий ступінь очистки; також при однаковій поверхневій густині неткані полотна дешевші, що відіграє не останню роль в умовах сучасної економіки.

Метою статті було вивчення законодавчої та нормативної бази із врегулювання відносин у сфері захисту навколишнього середовища від пилогазових викидів підприємств металургійного комплексу; виявлення переваг рукавних фільтрів з імпульсною продувкою для очистки вихідних промислових газів із нових нетканних матеріалів перед вже існуючими. А також обґрунтування екологічного ефекту від впровадження кращих із запропонованих фільтрувальних нетканних матеріалів у промисловість.

ною продувкою для очистки вихідних промислових газів із нових нетканних матеріалів перед вже існуючими. А також обґрунтування екологічного ефекту від впровадження кращих із запропонованих фільтрувальних нетканних матеріалів у промисловість.

### 2. Огляд літературних джерел

Проблемою екологічної безпеки довкілля цікавилася не одне покоління вчених. Усі вони зійшлися на думці, що найбільшими забруднювачами повітря і надалі залишаються промислові підприємства. У якості основних пиловловлювачів на металургійних підприємствах використовують *рукавні фільтри*. Дослідження таких зарубіжних вчених, як І. К. Скобеев [3] та С.К. Старк [5], показали існуючі переваги застосування рукавних фільтрів. Серед основних слід виділити такі: більш високий ступінь очищення газів; можливість очищення газів, нагрітих до високих температур; можливість вловлювання частинок пилу при будь-якому тиску газів та високий ступінь очистки газів при малих концентраціях зважених у них часточок.

Спираючись на ряд досліджень, проведених вченими Ю. Д. Глебовим [1] та Л. В. Чекаловим [6], серед нових перспективних напрямів розвитку